

Styrdokument

Tillsynsplan för tillsyn och handläggning enligt Miljöbalken (1998:808) 2023-2025

Dokumenttyp	Tillsynsplan 2023-2025
Diarienummer	MBN/2023:34
Beslutad av	Miljö- och bygglovsnämnden 2023-05-15, § 41
Reviderad av	
Dokumentansvarig	Enhetschef för Miljö- och byggenheten

Innehåll

1. Tillsynsplan miljöbalken	4
1.1 Mål för tillsynen	4
1.1.1 Åtgärdsprogram 2022-2027 för Västerhavets vattendistrikt.....	7
1.2 Lokala miljömål.....	8
1.3 Miljö- och bygglovsnämndens mål för tillsyn inom miljöbalken år 2023-2025	8
1.4 Prioriteringsordning för åren 2023-2025.....	8
2. Ansvarsfördelning inom tillsynsområdet	8
3. Samordning och samverkan	9
4. Finansiering av tillsynen	10
5. Resurser och kompetens	10
5.1 Kompetenskrav och utbildning	10
5.2 Resursbehov och tillgänglig personal	10
6. Utförande av tillsyn.....	11
6.1 Planerad tillsyn och handläggning under 2023-2025.....	11
6.1.1 Kommentarer till ovanstående tillsynsplanering	14
6.2 IED-verksamhet	14
6.3 ABP – kontroll av hantering och förvaring av döda djur i primärproduktionen	14
7. Ny lagstiftning – stickande och skärande verksamheter	15
8. Rapportering av tillsyn	15
9. Uppföljning och utvärdering av tillsynen	15
10. Registerhållning	16

1. Tillsynsplan miljöbalken

Miljö- och bygglovsnämnden är lokal tillsynsmyndighet för miljöbalkens område i Sunne kommun. Nämnden ska årligen besluta om en tillsynsplan som beskriver hur de krav som ställs på tillsyn enligt miljöbalken uppfylls. Planen ska grundas på en behovsutredning samt det register över tillsynsobjekt som nämnden är skyldig att ha.

Planen ska även ta hänsyn till den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Eftersom strategin för perioden 2022–2024 lanserades efter att arbetet med behovsutredning och tillsynsplan slutförts respektive påbörjats tar denna tillsynsplan inte hänsyn till strategin fullt ut, men arbete enligt strategin kommer i den mån det är möjligt att utföras inom den planerade verksamheten 2023.

Behovsutredning har gjorts för åren 2021-2023 och register över tillsynsobjekt finns på miljö- och bygghänsyn i ärendehanteringssystemen Ecos2.

1.1 Mål för tillsynen

- **Övergripande mål**

Målet med tillsynen enligt miljöbalken är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.

Vägledande för tillsynen är därför de 16 nationella miljö kvalitetsmålen som är antagna av riksdagen.

- **Regionala miljömål**

Länsstyrelsen har en samordnande roll i det regionala arbetet med miljömålen och i Värmland är 14 av de 16 målen aktuella. Det är miljö kvalitetsmålen om hav i balans och storslagen fjällmiljö som inte är aktuella för Värmland.

Nämndens tillsynsinsatser berör på något sätt de flesta av de 14 ovanstående miljö kvalitetsmålen. Till exempel arbetet med förorenad mark som tydligt är kopplat till målet om giftfri miljö, tillsyn på miljöfarliga verksamheter med begränsningar för utsläpp av ämnen till luften är kopplat till begränsad klimatpåverkan och frisk luft, tillsyn på lantbruk med begränsningar för gödselgiva är kopplat till ingen övergödning, kontroll av att kemikalier som används i miljöfarliga verksamheter inte innehåller prioriterade riskminskningsämnen eller utfasningsämnen (ämnen som på olika sätt är skadliga för människor eller miljön) är kopplat till giftfri miljö. Nedan följer en sammanställning av tillsynsområden kopplat till respektive miljömål.

- **Miljökvalitetsmålen kopplat till tillsynsområde**

Miljöfarlig verksamhet										
										
Jordbruk										
Avfall										
Fiskodling										
Reningsverk										
Dricksvatten										
Fjärrvärme										
Sågverk										
Tryckeri										
Skjutbana										
Verkstad										
Täkter										
Detaljhandel										
Motorbanor										

Hälsoskyddsverksamhet			
Skolor & förskolor			
Hygieniska verksamheter			
Soalrier			
Bassängbad			

1.1.1 Åtgärdsprogram 2022-2027 för Västerhavets vattendistrikt

Åtgärdsprogrammet blev klart under första kvartalet 2022 och miljö- och byggenheten berörs av mål 1 (kommunen ska ha en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande) och mål 2 som preciserar vad som ska prioriteras för att uppnå miljökvalitetsnormer för vatten i Västerhavets vattendistrikt.

Kommunerna ska särskilt prioritera sin tillsyn av;

1. miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalk (1998:808) (MB) 9 kap.
2. förorenade områden enligt MB 10 kap.
3. jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.

Detta innebär att kommunerna ska:

- i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas.
- i sin tillsyn av verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten.
- i sin tillsyn av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten.

1.2 Lokala miljömål

Kommunala miljömål har fastställts i avfallsplanen som antogs 2022-10-06. Planen är gemensam för Sunne, Torsby, Munkfors och Hagfors kommuner.

En ny handlingsplan för förorenade områden är under utveckling.

Miljö- och byggenheten har deltagit i arbetet med att ta fram Sunne kommuns miljöstrategi som antogs av kommunfullmäktige 2018-05-07 § 59 och som innehåller 20 miljömål för kommunens verksamhet. Till miljöstrategin följer en handlingsplan där miljö- och bygglovsnämndens verksamhet framför allt omfattas av

- Mål nummer fyra - Att senast år 2030 fasat ut samtliga skadliga kemiska ämnen
- Mål nummer nio - Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara.

1.3 Miljö- och bygglovsnämndens mål för tillsyn inom miljöbalken år 2023-2025

1. Bedriva tillsyn på samtliga miljöfarliga verksamheter med provningsnivå B, C, U+ och H+ som är planerade för året.
2. I samband med tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter (provningsnivå B) kartlägga åldern på verksamheternas tillstånd
3. Revidera handlingsplanen för förorenad mark som innehåller MIFO klassningar och tillsyn.
4. Arbeta kontinuerligt med digitalisering och utveckling av digitala verktyg för att effektivisera myndighetsutövning samt kommunikation och service till medborgare.
5. Påbörja inventering av dagvattenanläggningar
6. Delta i Naturvårdsverkets tillsynsprojekt inom ramen för nationella tillsynsstrategin av bilverkstäder och fordonstvättar (november 2023-april 2024)

1.4 Prioriteringsordning för åren 2023-2025

Utgångspunkten är att miljö- och bygglovsnämndens mål för tillsynen ska följas. Om prioriteringar behöver göras kommer följande att prioriteras först:

1. Handläggning av inkommande tillstånds- och anmälningsärenden
2. Tillsyn miljöfarliga verksamheter som betalar årlig avgift (B, C, U+, H+).
3. Arbeta med att ta fram e-tjänster och förbättra hemsidan

2. Ansvarsfördelning inom tillsynsområdet

I Sunne kommun har kommunfullmäktige beslutat att miljö- och bygglovsnämnden ansvarar för den lokala tillsynen enligt miljöbalken. Ansvaret för tillsyn finns upptaget i miljö- och bygglovsnämndens reglemente som senast reviderades av kommunfullmäktige 2023-03-20 § 23. Hur beslutanderätten har delegerats av miljö- och bygglovsnämnden beskrivs i

delegeringsordningen som antogs av nämnden 2015-02-11 § 13 och som senast reviderades av nämnden 2022-08-22 § 54.

Miljö- och bygglovsnämndens ansvar för tillsyn av verksamheter som omfattas av miljöbalken beskrivs i 26 kap § 3 miljöbalken, miljötillsynsförordningen (2011:13), miljöprövningsförordningen (2013:251) samt förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Regional tillsynsmyndighet är länsstyrelsen som bland annat ska ge kommunerna vägledning men även utöva tillsyn av nämndens verksamhet avseende myndighetsutövning och tillsyn. Länsstyrelsens senaste tillsynsbesök hos miljö- och bygglovsnämnden i Sunne var i november 2021.

De centrala myndigheterna för de lagstiftningsområden som nämndens tillsyn omfattar är flera; Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Livsmedelsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Strålsäkerhetsmyndigheten, Folkhälsomyndigheten. De ska följa utvecklingen och vara vägledande för hur tillämpning av lagstiftningen ska göras.

3. Samordning och samverkan

Inom tillsynen genomförs aktiviteter som syftar till att få en likvärdig tillsyn, samsyn och underlätta för de verksamheter som omfattas av tillsyn.

Sunne kommun är medlem i Miljösamverkan Värmlands och Örebro län och deltar regelbundet i de utbildningsdagar och nätverksträffar som anordnas inom detta forum. Personal på miljö- och byggheten deltar även i de länsträffar som anordnas av länsstyrelsen.

Vi har varit medlem i Luftsamverkan Värmland och deltagit i den gemensamma strategin för kontroll av luftföroreningar som togs fram för åren 2016 - 2020. För kommande år är det fortfarande oklart om samverkan genom Luftsamverkan ska fortsätta.

2012 upprättades ett samverkansavtal mellan Sunne, Torsby och Hagfors kommun beträffande utbyte av inspektörstjänster om jävsituation uppstår inom något av nämndens tillsynsområden eller för att dra nytta av varandras särskilda kompetenser när det behövs. Samarbetsavtalet reviderades och förlängdes i början av 2020 till ett löpande avtal. I det dagliga tillsynsarbetet sker även kontakt med kollegor runt om i länet och landet.

Vi är medlemmar i VA-guiden som är en oberoende organisation med syfte att fungera som nätverk och kunskapsbank för aktörer inom avloppsbranschen, däribland vi som kommun.

Miljö- och hälsoskyddsinspektörer på miljö- och byggheten träffar regelbundet personal på näringslivsenheten. Syftet är dialog och samarbete för att på bästa och lämpligaste sätt ge råd och information till kommunens företagare.

4. Finansiering av tillsynen

Miljö- och bygglovsnämndens tillsyn enligt miljöbalken finansieras av avgifter och skattemedel. Summan av årsavgifter som debiteras finansierar ca 1000 tillsynstimmar vilket motsvarar de timmar som anges för B, C, U+ och H+ objekt. Dessa timmar utgör mindre än hälften av de planerade tillsynstimmarna.

Taxan för miljöbalkstillsynen är fastställd av kommunfullmäktige (KF § 129/2020) och indexuppräknad av miljö- och bygglovsnämnden (MBN § 82/2022). Taxan utgörs av årliga tillsynsavgifter och avgifter för ansökningar och anmälningar samt möjlighet att ta ut timavgift. För år 2023 är timtaxan 1090 kr.

5. Resurser och kompetens

5.1 Kompetenskrav och utbildning

Miljö- och bygglovsnämndens operativa tillsyn utförs av miljö- och hälsoskyddsinspektörer anställda på miljö- och byggheten. Fortbildning sker kontinuerligt utifrån budget, behov och kursutbud. Varje medarbetare har en dokumenterad kompetensutvecklingsplan som revideras årligen och vid behov. En sammanställning av genomförda utbildningar förs löpande.

Efter varje val eller större förändringar i nämnden sker intern utbildning av ledamöter. Tjänstepersoner på miljö- och byggheten föreläser vid nämndsammanträde om respektive tillsynsområde som nämnden ansvarar för. Utbildning av ledamöter kan ske även genom inbjuden föreläsare.

5.2 Resursbehov och tillgänglig personal

Resursbehovet för tidigare år har bedömts vara ca 4,6 årsarbetskrafter. Resursbehovet inför perioden 2023-2025 bedöms vara lika.

Aktivitet	SKR	Summa
Semester, sjukdom, VAB, friskvård, personlig tid etc	400-600	
Gemensam tid (inklusive utbildning)	400-600	Ca 1000
Kärnverksamhet (tillsyn och tillsynsrelaterat)	1000	1000
Summa		2000

Tabell 1. Uppskattat resursbehov enligt SKR.

Tabellen ovan visar att en handläggare på heltid grovt räknat har ca 800 - 1000 timmar för ren tillsyn och därtill relaterat arbete (kärnverksamhet) och ca 500 för gemensam tid. Detta innebär att man kan planera för ca 1300 - 1400 arbetstimmar/heltidstjänst. Vid deltidstjänst minskar främst tiden för kärnverksamhet då övrig tid oftast tas i anspråk.

För miljö- och byggenheten innebär ovanstående att med hänsyn till tillgängliga personella resurser kan planera för ca 5200 - 5400 timmar för kärnverksamhet och gemensam tid tillsammans.

6. Utförande av tillsyn

Miljöbalkstillsynen delas in i miljöskydd och hälsoskydd. I miljöskydd ingår tillsyn av miljöfarliga verksamheter och av förorenade områden. Miljöfarlig verksamhet innebär all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan orsaka negativ påverkan på den yttre miljön eller hälsan. Det kan röra sig om utsläpp till luft, mark eller vatten, verksamheter som hanterar kemikalier och avfall eller kan störa omgivningen genom buller och lukt.

Till hälsoskyddet räknas bland annat tillsyn av lokaler för undervisning, barnomsorg, hygienisk behandling, solarier, badanläggningar och bostäder samt enskilda avlopp och hushållsavfall.

I det dagliga arbetet ingår förutom återkommande tillsyn av verksamheter även handläggning av ansökningar, anmälningar, remisser enligt lagstiftningen samt klagomål. Klagomål kan gälla buller, lukt, fukt eller mögel i inomhusmiljö eller rök från vedeldning. Tillsyn kan även behövas vid olyckor som orsakar utsläpp.

Som stöd i tillsynsarbetet arbetar miljö- och byggenheten löpande med att ta fram handläggningsrutiner för olika ärendetyper. Tre till fyra dagar per år genomförs så kallade kvalitetsdagar då arbete med rutiner samt internkontroll prioriteras. Tillsyn och handläggning av strandskyddsärenden görs av bygglovshandläggare på miljö- och byggenheten.

6.1 Planerad tillsyn och handläggning under 2023-2025

Gemensam tid	Antal timmar
Taxearbete	60
Interna möten (t.ex. LED, APT)	400
Externa möten (inkl samverkansfrågor)	100
Informationsmaterial, webb	30
Administration (arkiv, Ecos2 sköts av administratör. Faktureringsunderlag av systemansvarig)	670
Kvalitetsarbete t.ex. rutiner, mallar	150
Tillsynsplanering (arbetet med tillsynsplan, behovsutredning, uppföljning)	140

Kommunövergripande projekt t.ex. e-tjänster	50	
Delsumma	1600	
Planerad tillsyn debiterbar tid	Antal objekt/ärenden	Antal timmar
B-objekt (varav en IED)	14	294
C-objekt	32	356
U-objekt årlig avgift (U+)	30	205
U-objekt utan årlig avgift (U)	>300	0
Köldmedieanläggningar (köldmediarapporter)	30	60
FÖM-objekt	277	100
Verksamheter i vattenskyddsområde	0	0
Skolor F-gymnasium	11	0
Förskolor	14	56
Anmälningspliktiga hygieniska verksamheter		12
Bassängbad	3	12
Tatueringsstudio	1	4
Radon uppföljning flerbostadshus		120
Enskilda avlopp (tillsyn/arbete inom och med projektområden)		50
Strandskydd	0	0
Delsumma		1269
Oplanerad tillsyn - debiterbar tid		
Anmälningar/ansökningar/dispens enligt MB-lagstiftning		
*miljöfarlig verksamhet (t.ex. avfall för anläggningsändamål)	6	60
*kemikalier, cisterner, köldmedier	7	28
*Förorenad mark (anmälan om avhjälpandeåtgärd § 28)	3	30

*Värmepumpar	70	140
*Vattenskyddsområden	2	20
*strandskydd	15	60
Klagomål (befogade, debiterbart inkl strandskydd)		30
Animaliska biprodukter ABP (inkl plats nedgrävn häst)	12	12
Ansökan/anmälan enskilda avlopp	50	400
Ansökan/dispens enligt renhållningsordning	20	40
Anmälan kompost	200	400
Anmälan enligt 38 § FMH	5	25
Dispens gödselspridning	2	8
Förprovning djurstall	2	2
Samverkan - jobb åt Torsby och Hagfors		6
Delsumma		1261
Tillsyn och därtill relaterat arbete - ej debiterbart		
MIFO-klassning	2	40
Förorenad mark/revidering handlingsplan		80
Remisser vattenverksamhet	15	45
Remisser från andra myndigheter t.ex. KS, HaV, polis osv	10	60
Remisser prövningsärenden A och B	4	40
Enkäter/rapporteringar (inkl myndighetsrapportering)	10	20
Handläggning miljöstraffavgift	5	15
Överklagningar/åtalsanmälningar	4	12
Klagomål (ej debiterbart t.ex. nedskräpning)		120
Information, rådgivning till allmänhet (och VU)		200
Kompetensutveckling (inläsning, kurser)		350
Miljöövervakning (luft, bakgrundsmätning, inkl vård utr)		40

Olyckor och utsläpp	2	12
Dagvattenfrågor		20
Remiss detaljplaner från KS/plan och projekt		40
Remiss VA-plan från KS/avloppsenheten		10
Delsumma		1104
Totalt samtliga tillsynsområden miljöbalken		5234

Tabell 2. Planerad tillsyn och handläggning för Sunne kommun under 2023-2025.

6.1.1 Kommentarer till ovanstående tillsynsplanering

I Sunne kommun finns en IED-verksamhet (Industri Utsläpps Direktivet) med krav på separat tillsynsprogram, se avsnitt IED verksamhet.

Samtliga miljöfarliga verksamheter med provningsnivå B är planerade att besökas under 2023. För de 44 miljöfarliga verksamheterna med provningsnivå C varierar tillsynstiden. Respektive handläggare ansvarar för att tillsynsintervallet upprätthålls för respektive verksamhet. Samma sak gäller för miljöfarliga verksamheter med provningsnivå U som betalar årsavgift (benämns U+). För miljöfarliga verksamheter med provningsnivå U som inte betalar årlig avgift har ingen tid avsatts för tillsyn under 2023. Hälsoskyddstillsyn är planerad på 14 förskolor.

6.2 IED-verksamhet

Miljötillsynsförordningen 2013:251 (MPF) har kompletterats med en bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska genomföra och dokumentera regelbundna tillsynsbesök på industriutsläppsverksamheterna. Besöken ska göras minst en gång per år om verksamheten innebär betydande risker för miljön och minst vart tredje år för övriga verksamheter. I Sunne finns en IED- verksamhet som är Holmby återvinningscentral som besöks årligen redan i nuläget. Verksamheten har i dagsläget inga beslutade BAT-slutsatser.

6.3 ABP – kontroll av hantering och förvaring av döda djur i primärproduktionen

Kontroll av hantering och förvaring av döda djur i primärproduktionen görs för att minska risken att sprida smittsamma sjukdomar till människor och tama samt vilda djur, eftersom man inte alltid med säkerhet vet varför djuret har dött. Vid kontrollen kontrolleras att verksamhetsutövarens hantering av döda djur görs i enlighet med aktuell lagstiftning.

I Sunne följer kontrollen av hantering och förvaring av döda djur i primärproduktionen den ordinarie planerade lantbrukstillsynen, samt händelsestyrda ärenden som kommer in under året. Eftersom den ordinarie lantbrukstillsynen föränmäls kommer även kontrollen av ABP att

föranmälas. Kontrollen kommer utgå från vägledning från Jordbruksverket och en egen rutin med checklista som även den baseras på vägledningen från Jordbruksverket.

7. Ny lagstiftning – stickande och skärande verksamheter

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd kräver anmälningsplikt av verksamheter där allmänheten yrkesmässigt erbjuds behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av de stickande och skärande verktyg som används. Innan en sådan verksamhet startar ska utövaren göra en anmälan till miljö- och bygglövsnämnden i Sunne kommun.

Riksdagen beslutade om en ny lag (2021:363) gällande estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar. Till lagen finns kompletterande bestämmelser i förordningen (2020:367) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar. En översyn av 38§ i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd gjordes i samband med den nya lagen och anmälningspliktiga verksamheter justerades.

Anmälningsplikten utvidgades i samband med regelverket som trädde i kraft 1 juli 2021 och innefattar nu verksamheter som använder sig av:

- rakkniv mot hud
- håltagningspistol
- skärande och stickande verktyg

Där anmälningsplikt gäller till både kommun och IVO bör samverkan mellan myndigheterna ske.

Under 2023–2025 kommer enheten att göra en översyn på verksamheter i kommunen för att fånga upp de som är anmälningspliktiga.

8. Rapportering av tillsyn

Varje år sker rapportering av genomförd tillsyn till olika centrala verk som Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten och Kemikalieinspektionen utifrån deras önskemål. Rapportering sker även vid förfrågan till länsstyrelsen.

9. Uppföljning och utvärdering av tillsynen

Uppföljning av pågående tillsynsarbete och därtill relaterade arbetsuppgifter sker vid större avvikelser till nämnd eller när så nämnden önskar. Fokus läggs på att tillsyn och handläggning utförs enligt tillsynsplan och ärendet redovisas som ett informationsärende.

Uppföljning och utvärdering av årets totala tillsynsinsatser sker vid årets slut och redovisas vid nämndmöte i januari.

Sunne kommun har återkommande deltagit i SKR:s undersökning Insikt som fokuserar på kommunernas myndighetsutövning ur olika aspekter som rättssäkerhet, service och bemötande. Resultatet räknas samman till ett Nöjd Kund Index (NKI).

10. Registerhållning

Miljö- och bygglovsnämndens tillsynsobjekt finns i ärendehanteringssystemet Ecos.

I kommunen finns totalt ca 130 tillsynsobjekt som betalar årlig avgift och får regelbunden tillsyn. Till dessa tillkommer verksamheter som ska få regelbunden tillsyn och som debiteras med timavgift vid besökstillfället. För vissa typer av verksamheter sker tillsyn sällan och endast i projektform, till exempel för detaljhandel.

Uppgifter om respektive tillsynsobjekt som till exempel aktuell klassning och juridiskt ansvarig uppdateras löpande i samband med tillsyn.